

KOBRAZU
SVÉMU

K OBRAZU SVÉMU

V zajetí tělesných modifikací

Barbora Součková

Praha
2020

Člověk svůj vzhled upravuje od nepaměti – a nejde jen o zvolený styl oblékání, účesu, šperků a líčení nebo úpravu ochlupení. Snaží se dobovému ideálu přiblížit i mnohem invazivnějšími způsoby. Od drastických diet, přes posedlost cvičením a atletickou postavou, po zákroky, které narušují integritu kůže nebo dokonce remodelují tělesnou přirozenost. Nespočet příkladů nám nabízí historie, ale i současnost – miniaturní lotosová chodidla Číňanek, dlouhé krky thajských žirafích žen, maorská tetování, hinduistické piercingy, africké roztažené rty nebo vosí pasy Evropanek. Ať už tělesný ideál naznačoval cokoliv a cesta k jeho dosažení byla jakkoli drastická, k jeho obrazu se lidstvo upravovalo již od dob těch nejprimitivnějších kmenových kultur a je jím posedlé dodnes.

A jak? Ovlivnění ideály dnešní západní kultury si nejspíš okamžitě vzpomeneme na množství zákroků plastické chirurgie, které nabízejí od obřího ženského poprsí, přes vypnutou pleť s absencí jakýchkoliv vrásek i mimiky, po nafouklé rty nebo ploché břicho a vytvarovaný zadeček. Plastická chirurgie však není jediný obor, který úpravu těla k vysněné dokonalosti nabízí. Za své začíná dnešní dominantní kultura postupně přijímat i plasticu příbuzné tělesné modifikace.

Termín tělesné modifikace zní možná trochu hororově – nejspíš by si znovu vybavil lotosové nohy nebo vosí pasy. Ale co třeba takové náušnice nebo tetování? Mnohdy si neuvědomujeme, že i těmito dnes celkem běžnými úpravami své tělo – ač lehce – modifikujeme.

Otázka proč se lidé modifikují je velice podobná, jako když bychom se ptali, proč lidé podstupují plastické operace. Důvody jsou různé, velice individuální a nelze je generalizovat. Přesto lze říci, že nejčastěji jde o estetiku, sebevědomí, sexualitu, identifikaci, pocit sounáležitosti, nebo naopak fungují jako prostředek odlišení nebo vymezení se vůči dominantnímu proudu.

Někteří však mají v této souvislosti daleko hlubší motivace, jako jsou například rituální a spirituální rozměry. Tak je tomu i v případě moderního primitivismu. Moderní primitivové dosahují transcendentálních zážitků a duševních prožitků prostřednictvím tělesných modifikací, které jsou inspirovány praktikami primitivních národů. Praktiky jim přinášejí uspokojení změněním tělesné podoby, poznávají sami sebe skrze bolest a překonávají hranice svého těla, mnohdy za účelem hledání identity, úlitby Bohům nebo potřeby přechodového rituálu. Toto hnutí se začalo formovat v 70. letech v Kalifornii a je úzce spjaté s osobou amerického šamana Fakira Musara, který tělesné modifikace popularizoval a v jistém smyslu i detabuizoval (i díky němu je například piercing dnes vcelku běžně společensky akceptovaný).

Pokud ani tento výčet nezabral a tělesné modifikace se stále jeví hororově (nebo teď už spíše jako něco velice exotického nebo šamanského), raději se na ně podívejme. Fotografie v této publikaci vznikaly ve spolupráci se dvěma pražskými salony Hell a Inkdividual, které jsem od listopadu 2019 do března následujícího roku pravidelně navštěvovala. Studio Hell se nachází v pražských Holešovicích a specializuje se na veškeré myslitelné tělesné úpravy – od

umělých řas, přes tetování a piercing, až třeba po umělecké skarifikace, elfí uši nebo hadí jazyky. Vinohradský Inkdividual se pak specializuje především na lehčí formy modifikací a skarifikace a spolu se skupinou Fly High Tribe pořádá i workshopy věšení na háky.

Jestli se říká, že tetování je dominantní křivka, raději ani nechci vědět, či dominantou by podle tohoto dogmatu byly tělesné modifikace. Ráda bych toto tvrzení vyvrátila, protože mně samotné se opravdu nezamlouvá. Vzpomeňme si tedy na zdobení těla jako na kulturní univerzálii – na maorská kmenová tetování, hinduistické piercingy, kmenové skarifikace a dlouhé krky nebo na plné hrudníky a nafouklé rty. Lidé se modifikovali, modifikují a modifikovat budou. A ať už se jedná o tělesné úpravy mainstreamem uznávané, či o jejich opak, stále mají tu jednu a tu samou funkci – dávají lidem prostor pro přiblížení se k jejich vytouženému ideálu. A ať už je jejich motivace různá, společnost by ji měla chápat a respektovat, a ne ji jen slepě nálepkovat.

Sama bych na většinu zákroků, které v salonech provádějí, neměla odvalu. Záplavu adrenalinu pro mě mnohdy představovalo jim jen přihlížet. Avšak naprosto odzbrojujícím pocitem pro mě pokaždé bylo být (obrazovým) svědkem emocí těch, kteří se k jakémukoli zákroku měnícím jejich přirozenost odhodlali. Prvotní nervozitu, obavy, možná i strach při jejich prvním pohledu do zrcadla na dokonané dílo vždy okamžitě vystřídala radost a spokojenost a bylo opravdu potěšující sledovat, jak plní štěstí hledí sami na sebe, na svůj vysněný obraz.

MIRKA

“ Po nespočetných hodinách pod ihlami si napríklad tetovanie už skôr odtrpím ako užijem. Ale pripraviť sa na ťažkú modifikáciu či chvíľa strávená iba sama so sebou, keď si pichám nový piercing a pracujem so svojou bolesťou, je častokrát podobne dôležitá ako samotná modifikácia. V modifikáciách vidím možnosť byť tým, kým chcem byť, byť sama sebou, cítiť sa dobre vo vlastnom tele. Je to potreba mne prirodzená, cítim sa tak slobodná, cítim sa sama sebou. ”

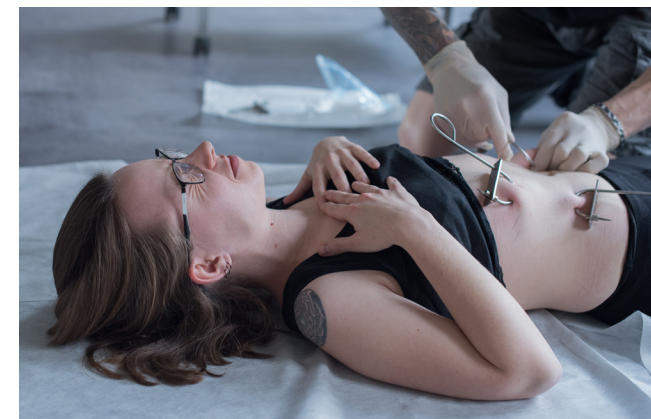
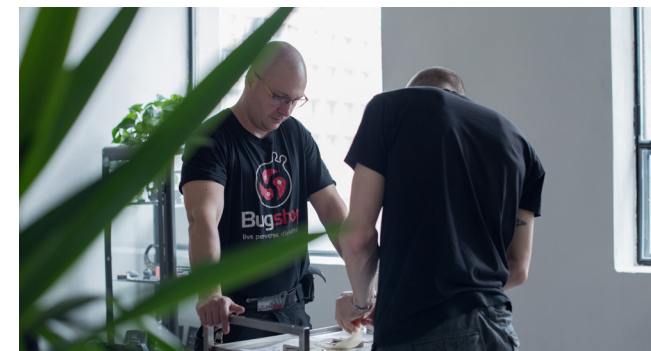

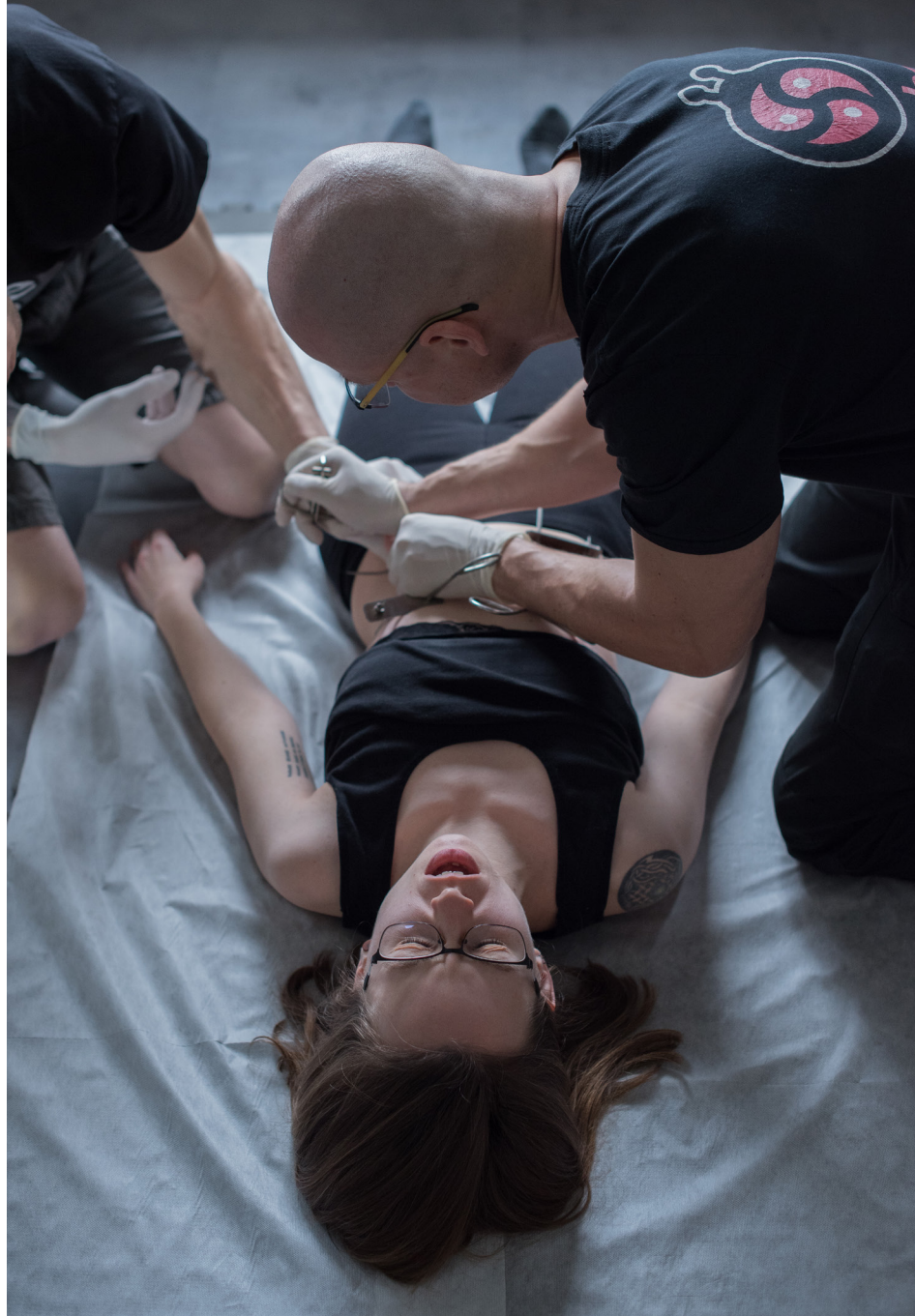

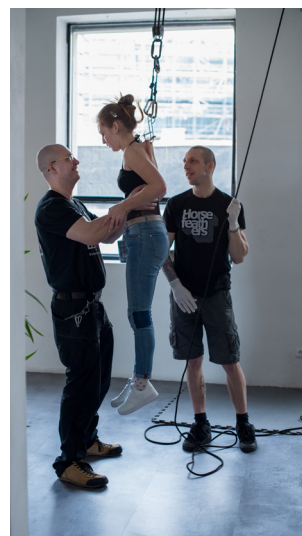

Ve studiu Hell pořádají několikrát do roka i workshopy závěsů na háky. Ty, které v Hellu používají si sami navrhli po vzoru řeznických háků na maso. Nejprve všechno raději zkouší na vlastní kůži – a to opravdu doslova. Věšení na háky (hook suspension) vychází z indiánských rituálů Okipa a Tanec Slunce nebo indického festivalu Charak puja. „V každé kultuře představuje něco jiného – přechodový rituál, meditaci, způsob, jak dosáhnout změněného stavu vědomí, překonání strachů, úlitbu bohům, nástroj, jak lépe poznat sebe sama. Je to vlastně něco, jako u nás maturita,“ říká Míla Bugtcher, zakladatel a majitel studia Hell (na první a poslední fotografii vlevo).

“
Způsob, jakým praktikujeme věšení na háky u nás, vychází z tradic moderního primitivismu. Soustředíme se spíše na samotný prožitek závěsu než na jeho spirituální rozměr.
”

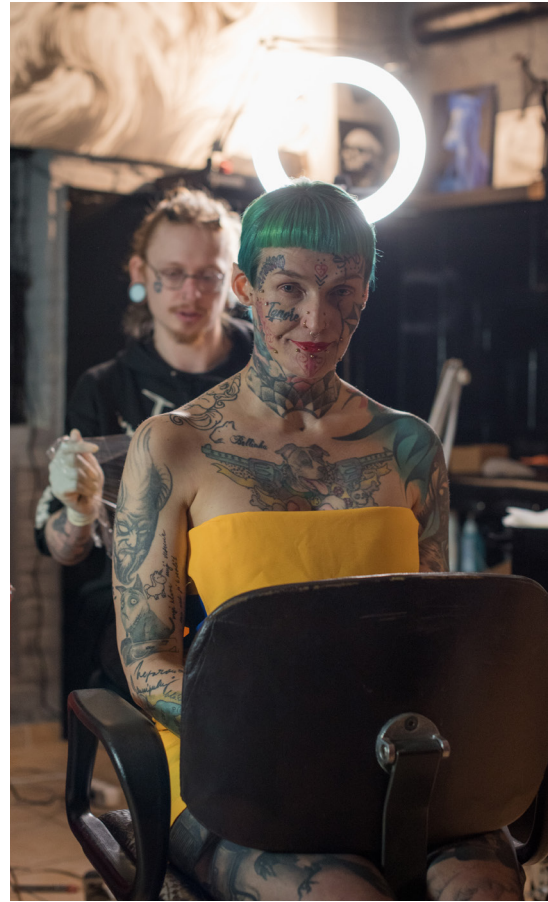
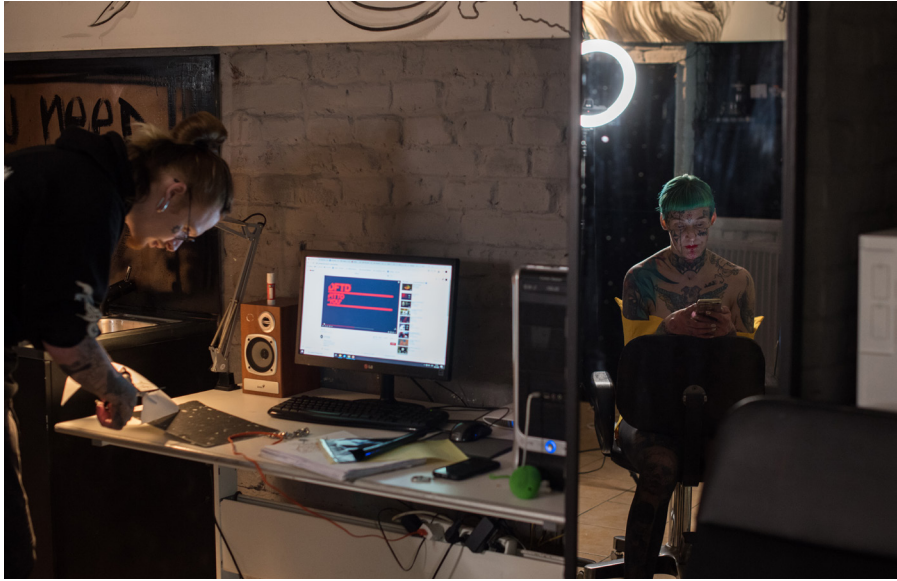
MÍŠA

“
Díky magnetickému implantátu máš možnost cítit magnetické pole, tak
mu říkáme šestý smysl. Je to vlastně super píčovina, se kterou můžeš
někdy lidem na chvíli poplést hlavu.
”

DAVID

Skarifikátor Shemon považuje za nejradikálnější tělesnou úpravu právě skarifikace obličeje: „Modifikace je na viditelném místě a klienta to při výkonu hodně bolí. Implantáty se dají vždy nějakým způsobem vyndat, ale skarifikace je nevratná.“

“
U skarifikací je nejlepší začínat na sobě. Je to to samé jako s tetováním.
Začínající tatér si potetuje nejdřív svá stehna, skarifikátor si
do nich začne řezat.”

Podle Shemona je nejtěžší vyříznout právě rohy geometrických obrazců. Dobře provedená skarifikace se pozná tak, že má všechny okraje a rohy precizní.

JÁCHYM

Odhodlat se k závěsu chce velkou dávkou odvahy, přece jen celou váhu „viselcova“ těla drží kovové háky. Ty při věšení zasahují vždy jen do kůže, která je dostatečně silná a pružná na to, aby je udržela a během závěsu se neprotrhla. Na jednom háku je schopná nést až 65 kg.

Nedílnou součástí aktu je i prožitek bolesti. Každý ji vnímá jinak, ale pokud je očekávaná a přijímaná (jako v případě suspension), nefunguje jako bolest, která nám běžně signalizuje, že je s tělem něco v nepořádku. Když se člověk soustředí na její průběh, má specifickou časovost a prostorovost. Když je bolest dlouhodobá, tak se čas zpomaluje a vnímání prostoru se zmenšuje.

Děkuji salonům Hell a Inkdividual a skupině Fly High Tribe za jejich vztřícnost, se kterou mě nechali zpoza hledáčku sledovat jejich práci. Jmenovitě bych chtěla poděkovat Mirce, Šimonovi, Míše, Mílovi a Jáchymovi, kteří snášeli zvuky mé závěrky nejvíce.

